

[Karl Møller]

medproducenter på F-16 projektet og i øvrigt generelt. Det ses klart af, at medens danske virksomheder i 1970 solgte militært udstyr for 11,5 mill. kr. på det internationale marked, så er det i 1977 mere end fordoblet til 123 mill. kr. ifølge Politiken den 15. januar i år.

Hvad F-16 projektet angår, fik vi i 1975 at vide, at de 58 fly ville koste 2,4 mia inflations sikrede kroner. Foreløbig har folketingsbevilget 2,7 mia kr. til projektet. Men hertil kommer jo armeringen af flyene, som ikke koster under en halv milliard kroner, andre installationer, opbygning af reservedelslager, vedligeholdelse m. v. Fredsforskeren Jan Öberg har i Politiken den 7. januar anslået den samlede udgift over en 15-årig periode til et sted mellem 6 og 10 mia kr. Det forekommer at være noget rigeligt i forhold til den oprindeligt stipulerede udgift, og er det i virkeligheden ikke sådan, at projektet bevidst har været underbudgetteret for ligesom at få det til at glide lettere igennem?

Efter den oprindelige aftale, som startede F-16 projektet, tilkom det alene USA at afgøre, til hvilke lande uden for alliancen fly kan sælges. Alle F-16 fly leveres til overtagelse af USA, før de bliver overdraget til noget andet land, skriver Weekendavisen den 12. januar 1979. Det må automatisk føre til, at den aftale, der ifølge Weekendavisen den 29. december i fjor er indgået mellem Danmark og USA om det, man kalder sikring for, at danskproducerede dele til F-16 fly ikke anbringes i fly til tredjelande, som Danmark ikke vil sælge krigsmateriel til, er sat ud af funktion. I den forbindelse vil jeg godt direkte spørge: hvilke midler har Danmark ifølge denne aftale til at forhindre, at danske F-16 komponenter havner i krigsområder? Hvem er det, der ejer, og hvem er det, der har rådighedsret over disse dele, når de forlader Danmark?

Det er med voksende bekymring, vi kan iagttage, at både denne militarisering, som kan være begyndelsen til et dansk militærindustrielt kompleks – eller måske nærmere vores andel af det internationale fællesmarkedskompleks, som Klepschplanen taler om at udvikle – og skrækpropagandaen om »truslen fra Øst« dygtigt bliver udnyttet af militaristiske kræfter både herhjemme og i NATO til denne voldsomme militarisering af dansk industri.

Vi advarede i sin tid, da Danmark tilsluttede sig NATO, imod, at medlemskabet ville føre mere end sig i retning af øgede udgifter og stadig snævrere inddragelse i fremmede magters militære blokpolitik, end man fra starten af talte om. Vi er og vi har altid været utrygge ved NATO, men vi har faktisk glædet os over, at det i mere end 20 år har været muligt at holde Danmark fri for atomvåben og fremmede tropper. Det har været et meget vigtigt bidrag til, at vi undgik krig i Europa, at Norden blev fastholdt som et stabilt område uden fremmede styrker og uden kernevåben. Det blev understreget af udenrigsministeren så sent som i den udenrigspolitiske debat den 16. november i fjor, hvor han bl. a. sagde – det står i Folketingstidende 1978–79, sp. 2407:

»Som et nordisk land må det for os også være et væsentligt sikkerhedspolitisk mål at sikre bevarelsen af den relative sikkerhedspolitiske stabilitet, som siden slutningen af 1940'erne har karakteriseret situationen i det nordiske område. Det er det begreb, vi normalt kalder den nordiske balance. Når Norden hidtil er blevet betragtet og respekteret som et område med stor stabilitet, skyldes det formentlig netop en forståelse af, at ændringer i de sikkerhedspolitiske elementer i denne balance kan føre til uønskede konsekvenser for alle parter. Det er hensynet til denne balancestabilitet, som ligger bag den afvisende danske holdning til forslag, som på den ene eller den anden måde ville ændre på dette forhold.«

Ja, så mange og så smukke var ordene. Udenrigsministeren advarede altså udtrykkeligt mod forslag og foranstaltninger, som kan ændre balancestabiliteten i Norden. Ja men det er jo netop den, hans kollega forsvarsministeren er i fuld gang med at ændre efter tilskyndelse eller måske pres fra NATO-topmødet i maj. Forsvarsministeren er stille og roligt uden at have forelagt folketinget rækkevidden af de handlinger og de planer, der er tale om, efter vores formening i færd med at forberede stationering af fremmede tropper, bl. a. amerikanske læderhalse, på dansk område i det, der i NATO-programmets officielle tekst kaldes »den kritiske indledende fase« og i den interne jargon, som handelsminister Arne Christiansen kender ud og ind, »den grå fase«, altså et